

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Czesław Siekierski

Warszawa, 28 marca 2024 r.
znak sprawy: BM.zp.058.7.2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: odpowiedzi na interpelację nr 1689.

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 1689, złożoną przez Panią Posłankę Annę Dąbrowską-Banaszek w sprawie niekontrolowanego przywozu produktów rolnych z Ukrainy, przedstawiam następujące informacje w odniesieniu do zadanych w przedmiotowym piśmie pytań:

1. Jakie zostały wprowadzone kontrole jakości i bezpieczeństwa przywożonych z Ukrainy produktów rolnych?

Produkty rolne przywożone do Polski spoza UE są kontrolowane na granicy przez właściwe Inspekcje.

Graniczna kontrola fitosanitarna nasion przeznaczonych do siewu pochodzących z Ukrainy prowadzona jest przez Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa. Kontrola obejmuje 100% importowanych przesyłek.

Za badania jakości produktów rolno-spożywczych na granicy odpowiada m.in. Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych. W ramach w swoich kompetencji IJHARS dokonuje kontroli granicznych jakości handlowej przywożonych z zagranicy artykułów rolno-spożywczych wskazanych w rozporządzeniu w sprawie wykazu artykułów rolno-spożywczych przywożonych z zagranicy.

Właściwy do prowadzenia urzędowej kontroli przywożonych na terytorium Unii Europejskiej przesyłek pasz i zbóż przeznaczonych na cele paszowe, zgodnie z art. 46 ust. 1 ustawy o paszach, jest graniczny lekarz weterynarii. Organy urzędowej kontroli w oparciu o przepisy rozporządzenia (UE) nr 2017/625 prowadzą m.in. kontrolę dokumentów, kontrolę identyfikacji, kontrolę bezpośrednią.

Graniczne sanitarne kontrole towarów są przeprowadzane na przejściach granicznych przez państwowych granicznych inspektorów sanitarnych oraz w miejscach przeznaczenia towarów, siedzibie importera albo odbiorcy towarów przez państwowych powiatowych lub państwowych granicznych inspektorów sanitarnych.

W przypadku gdy importowana z państwa trzeciego przesyłka nie spełnia wymagań przywozowych (stwierdzenie uchybień, nieprawidłowości, niezgodne wyniki badań laboratoryjnych, błędne oznakowanie lub brak oznakowania produktu), organy urzędowej kontroli na granicy podejmują działania mające na celu niedopuszczenie do wykorzystania, w żywieniu ludzi lub zwierząt, zakwestionowanego produktu – nie zostaje wydana decyzja zezwalająca na wwóz na terytorium UE, towar nie jest dopuszczony do obrotu, a przesyłka podlega odesłaniu do państwa pochodzenia lub zniszczeniu na koszt osoby/podmiotu odpowiedzialnego za przesyłkę.

W odniesieniu do granicznej kontroli fitosanitarnej towarów importowanych z państw trzecich, przeprowadzana przez Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa (PIORiN), zapobiega zawleczeniu na obszar Unii Europejskiej agrofagów (szkodników i patogenów roślin), które mogą wywołać istotne szkody gospodarcze w polskiej i szerzej w unijnej produkcji roślinnej.

Graniczna kontrola fitosanitarna przeprowadzana jest w celu sprawdzenia, czy importowane towary spełniają fitosanitarne wymagania importowe Unii Europejskiej, tzn.:

- czy nie zawierają agrofagów (szkodników i patogenów roślin) kwarantannowych dla Unii Europejskiej oraz, jeżeli ma to zastosowanie, innych agrofagów objętych przepisami z zakresu zdrowia roślin,
- czy zostały zaopatrzone w wymagane świadectwo fitosanitarne oraz czy prawidłowo potwierdza ono spełnienie wymagań importowych wynikających z przepisów Unii Europejskiej.

Zakres granicznych kontroli fitosanitarnych wykonywanych przez PIORiN wynika z przepisów Unii Europejskiej stosowanych w sposób jednolity i bezpośredni we wszystkich państwach członkowskich.

W przepisach tych określono:

- towary– tj. rośliny, produkty roślinne i inne przedmioty – objęte zakazem wprowadzania do Unii Europejskiej z uwagi na ryzyko zawleczenia wraz z nimi agrofagów kwarantannowych dla Unii,
- towary objęte obowiązkiem przeprowadzenia granicznej kontroli fitosanitarnej w razie importu, wraz z wymaganiami jakie powinny one spełniać.

W przypadku importu z Ukrainy, granicznej kontroli fitosanitarnej podlegają świeże owoce i warzywa, nasiona przeznaczone do siewu, w tym ziarno zbóż przeznaczone do siewu, rośliny do sadzenia, części roślin – świeże, wybrane gatunki drewna oraz używane maszyny rolnicze.

Niezależnie od powyższego, odpowiadając na oczekiwania rolników, przeznaczamy środki finansowe, których jestem dysponentem, na zwiększenie zakresu kontroli

towarów importowanych pod kątem występowania pozostałości środków ochrony roślin.

Ponadto, obecnie prowadzony jest przegląd procedur na wszystkich etapach kontrolnych produktów rolno-spożywczych na granicy z Ukrainą, realizowanych przez służby celne, Inspekcję Weterynaryjną, Państwową Inspekcję Sanitarną (podlega MZ) i Inspekcję Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, w celu uszczelnienia tych kontroli i zapewnienia, że towary te są dokładnie na granicy sprawdzane.

4. Jakie formy wsparcia dla Rolników są przygotowywane?

Obecnie producenci rolni, zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, mogą skorzystać z następujących form wsparcia:

I. Pomoc dla producentów kukurydzy

Do dnia 29 lutego 2024 r. o producenci kukurydzy, którym zagraża utrata płynności finansowej w związku z ograniczeniami na rynku rolnym spowodowanymi agresją Federacji Rosyjskiej na Ukrainę mogli składać wnioski o udzielenie pomocy. Wysokość pomocy ustalana jest jako iloczyn deklarowanej przez producenta kukurydzy we wniosku o przyznanie płatności bezpośrednio za 2023 rok, powierzchni upraw kukurydzy, z wyłączeniem kukurydzy na kiszonkę, nie większej niż 100 ha, i stawki pomocy, która jest zróżnicowana i wynosi od 1000 do 500 zł w zależności od województwa.

Wyплаты pomocy rozpoczęły się od 6 marca 2024 r. do dnia 27 marca 2024 r. pomoc otrzymało ponad 155 tys. producentów rolnych na kwotę ok. 640 mln zł.

II. Kredyty na utrzymanie płynności finansowej przez producentów rolnych (linia UP).

Pomoc polega na stosowaniu dopłat do oprocentowania kredytów bankowych udzielonych producentowi rolnemu, w celu poprawy płynności finansowej w związku z ograniczeniami na rynku rolnym spowodowanymi agresją Federacji Rosyjskiej wobec Ukrainy, nie później niż do dnia 30 czerwca 2024 r.

Kredyt może zostać udzielony na uregulowanie zobowiązań finansowych związanych z prowadzeniem działalności rolniczej w gospodarstwie rolnym oraz ponoszenie przez producentów rolnych bieżących nakładów przyczyniających się do poprawy płynności finansowej.

Kwota kredytów udzielonych producentowi rolnemu nie może przekroczyć kwoty:

- 100 000 zł – gdy producent rolny prowadzi gospodarstwo rolne w rozumieniu przepisów o podatku rolnym o powierzchni nie większej niż 50 ha użytków rolnych;

- 200 000 zł – gdy producent rolny prowadzi gospodarstwo rolne w rozumieniu przepisów o podatku rolnym o powierzchni powyżej 50 ha i nie większej niż 100 ha użytków rolnych;
- 400 000 zł – gdy producent rolny prowadzi gospodarstwo rolne w rozumieniu przepisów o podatku rolnym o powierzchni powyżej 100 ha użytków rolnych.

Oprocentowanie należne bankowi płacone przez kredytobiorcę wynosi 2%.

III. Kredyty na poprawę płynności finansowej dla podmiotu prowadzącego działalność w zakresie obrotu zbożami lub skupu zbóż lub obrotu materiałem siewnym roślin rolniczych lub skupu lub mrożenia owoców miękkich (linia S):

Udzielanie kredytu z linii S dla podmiotu prowadzącego działalność w zakresie obrotu zbożami lub skupu zbóż lub obrotu materiałem siewnym roślin rolniczych lub skupu lub mrożenia owoców miękkich również przeznaczone jest na poprawę płynności finansowej w związku z ograniczeniami na rynku rolnym spowodowanymi agresją Federacji Rosyjskiej wobec Ukrainy, nie później niż do dnia 30 czerwca 2024 r.

Kredyt z linii S może zostać udzielony podmiotowi prowadzącemu działalność w zakresie obrotu zbożami lub skupu zbóż, lub obrotu materiałem siewnym roślin rolniczych, o którym mowa w przepisach o nasiennictwie lub skupu lub mrożenia owoców miękkich, jeżeli nabył zboża w okresie od dnia 1 października 2022 r. do dnia 31 sierpnia 2023 r., nasiona roślin rolniczych od dnia 1 czerwca 2023 r. do dnia 15 października 2023 r. lub owoce miękkie w okresie od dnia 1 czerwca 2023 r. do dnia 30 września 2023 r.

Kwota kredytów udzielonych podmiotowi prowadzącemu działalność w zakresie obrotu zbożami lub skupu zbóż, lub obrotu materiałem siewnym roślin rolniczych, o którym mowa w przepisach o nasiennictwie, lub skupu lub mrożenia owoców miękkich nie może przekroczyć kwoty 40 mln zł i jednocześnie:

- kwoty, za którą zostały skupione zboża w okresie od dnia 1 października 2022 r. do dnia 31 sierpnia 2023 r. – w przypadku podmiotów prowadzących działalność w zakresie skupu zbóż lub
- kwoty, za którą zostały skupione nasiona roślin rolniczych z plantacji nasiennych w okresie od dnia 1 czerwca 2023 r. do dnia 15 października 2023 r. – w przypadku podmiotów prowadzących obrót materiałem siewnym roślin rolniczych lub
- kwoty, za którą zostały skupione owoce miękkie w okresie od dnia 1 czerwca 2023 r. do dnia 30 września 2023 r. – w przypadku podmiotów prowadzących działalność w zakresie skupu owoców miękkich albo
- sumy iloczynu liczby ton skupionych owoców miękkich i kwoty 2000 zł oraz kwoty, za którą zostały skupione owoce miękkie w okresie od dnia 1 czerwca 2023 r. do dnia 30 września 2023 r. – w przypadku podmiotów prowadzących działalność w zakresie skupu i mrożenia owoców miękkich.

Jednocześnie należy podkreślić, że od 2023 roku rozpoczęło się wdrażanie planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (w skrócie: PS WPR). PS WPR obejmuje nie tylko instrumenty na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, ale także płatności bezpośrednie oraz część interwencji w wybranych sektorach rolnych, takich jak sektor owoców i warzyw, czy sektor pszczelarski - czyli łączy filar I i II.

Wiele elementów PS WPR 2023-2027, w tym zwłaszcza w zakresie płatności bezpośrednich, zaprojektowano w taki sposób, aby szczególnie wspierać małe i średnie gospodarstwa rodzinne.

Najistotniejsze kierunki interwencji w Planie to wzmacnianie konkurencyjności, głównie w produkcji zwierzęcej, w produkcji ekologicznej, ale także w produkcji roślinnej i przechowywalnictwie oraz inwestycje zwiększające udział w rynku poprzez instrumenty finansowe.

Równie istotne są wyzwania środowiskowe i klimatyczne, realizowane poprzez inwestycje w gospodarstwach dostosowujące i poprawiające warunki hodowli zwierząt, stan klimatu i środowiska, oszczędność wody, OZE, poprawiające efektywność energetyczną, wspierające rolnictwo precyzyjne. Wzmacnianie odporności jest realizowane poprzez instrumenty zarządzania ryzykiem i zapobiegające rozprzestrzenianiu ASF.

Możliwości poprawy i rozwoju potencjału sektora realizowane są poprzez wsparcie inwestycyjne dla małych gospodarstw, wsparcie młodych rolników zachęcające ich do przejmowania gospodarstw oraz wzmocnienie łańcucha dostaw, w tym rozwój małego przetwórstwa i rolniczego handlu detalicznego (RHD).

Wsparcie dla rozwoju lokalnego w Planie koncentruje się na obszarach, które nie mogą być finansowane z innych źródeł (scalania gruntów oraz infrastruktura techniczna małej skali, przydomowe oczyszczalnie ścieków).

W Planie kontynuowane jest wdrażanie podejścia LEADER/RLKS, gdzie będziemy wspierać, m.in. rozwój lokalnych produktów i krótkich łańcuchów dostaw. Zamierzamy także uruchomić wsparcie na rzecz tzw. inteligentnych wiosek (Smart Village), które umożliwi zapewnienie większej samowystarczalności, w tym energetycznej małym miejscowościom wiejskim, poprzez wykorzystanie odpadów z produkcji rolniczej i lokalnych zasobów naturalnych.

Plan przewiduje szeroki katalog interwencji z jednej strony poprawiających jakość usług doradczych, a z drugiej zapewniających rolnikom dostęp do wiedzy i innowacji. Wsparcie w ramach PS WPR 2023-2027 skierowane jest do rolników, przedsiębiorców i mieszkańców obszarów wiejskich.

Nabory wniosków o przyznanie pomocy przeprowadzane są w oparciu o opracowany przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa harmonogram naborów wniosków (roczny), poniżej link do szczegółowego harmonogramu:

- ✓ <https://www.gov.pl/web/arimr/harmonogram-naborow-wnioskow-o-prydznaniepomocy-w-2024-r-w-ramach-planu-strategicznego-dla-wspolnej-polityki-rolnej-nalata-2023-2027>.

5. Na jakim etapie przygotowania, a może już realizacji, jest projekt „Lokalna półka”? Ten projekt ma bardzo wielu zwolenników, wiele osób zwraca się do mnie z pytaniem - czy i kiedy rozpoczną działania Regionalne Centra Żywności Lokalnej?

Temat „lokalnej półki” był i jest przedmiotem dyskusji oraz analiz co do ewentualnych rozwiązań.

Poszukiwana jest świeża żywność, wyprodukowana lokalnie przez polskich rolników w ramach krótkich łańcuchów dostaw i bez udziału pośredników. Wśród trendów rynkowych niewątpliwie „lokalność” odgrywa istotną rolę. „Lokalność” ma wpływ na decyzje w zakupach spożywczych dla ¾ konsumentów.

Trend ten również zauważyły sieci handlowe i coraz bardziej są zainteresowane współpracą z lokalnymi producentami i włączeniem do swojej oferty ich produktów. Widoczny jest spadek znaczenia pośredników hurtowych w zakupach sieci. Według informacji Polskiej Organizacji Handlu i Dystrybucji sieci handlowe zrzeszone w organizacji współpracują z około 5 tysiącami krajowych producentów.

Oczywiście, intencją MRiRW jest, aby taka współpraca jeszcze bardziej się rozwijała i aby w sklepach oferowano więcej lokalnych produktów. Dobór środków zapewniających realizację tego celu będzie uzgodniony i skonsultowany zarówno z przedstawicielami producentów rolnych jak i przedstawicielami handlu. Wprowadzenie ewentualnych rozwiązań musi być także zgodne z przepisami unijnymi.

Wdrożenie takiego obowiązku niesie za sobą wiele wyzwań i konsekwencji dla lokalnych dostawców, producentów żywności, przedsiębiorców zajmujących się obrotem żywnością, jak również dla konsumentów. Stąd ramy prawne w tym zakresie powinny być poddane konsultacjom społecznym.

W promowanie lokalnych produktów zaangażowane są podległe Ministerstwu Rolnictwa i Rozwoju Wsi jednostki doradztwa rolniczego. Z ich inicjatywy powstały platformy podażowe takie jak: polski e-bazarek.pl. lub portal wiejskaeskrzynka.pl., które umożliwiają producentom rolnym zamieszczanie ogłoszeń o sprzedaży i promocji swoich produktów i usług, a konsumentom ułatwiają nabycie lokalnych, świeżych i dobrej jakości produktów.

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa uruchomił serwis internetowy Polska Smakuje, który skupia wystawców oferujących produkty żywnościowe wysokiej jakości, wytwarzane zgodnie ze specyficznymi, często tradycyjnymi metodami produkcji, na bazie rodzimych surowców, wyróżniające się cechami jakościowymi i zdrowotnymi oraz walorami smakowymi.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi natomiast prowadzi działania rozpowszechniające informacje o produktach tradycyjnych i regionalnych. W tym celu od 2005 r. na poziomie krajowym prowadzona jest lista produktów tradycyjnych, która służy promocji produktów posiadających wyjątkowe cechy i właściwości wynikające

ze stosowania tradycyjnych metod produkcji. Lista pozwala na rozpowszechnianie informacji o tradycyjnym wyrobie danego regionu

(<https://www.gov.pl/web/rolnictwo/lista-produktow-tradycyjnych12>).

Spis ten służy jako przewodnik po regionalnej kuchni polskiej i jako źródło informacji na temat tradycji, sposobów wytwarzania oraz wyjątkowych cech polskich specjałów. Do dnia 6 marca 2024 r. na Listę Produktów Tradycyjnych zostało wpisanych 2107 produktów.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że w zakresie odpowiedzi na poniższe pytania:

- *Czy w czasie prowadzonych rozmów w sprawie aktualnej, niekorzystnej dla naszego, polskiego rolnictwa sytuacji, jest podnoszona kwestia konieczności doprowadzenia do ujednoczenia norm stosowanych środków ochrony roślin w Polsce, Unii Europejskiej i na Ukrainie? Konieczne jest określenie rodzaju i dopuszczalnych ilości tych stosowanych środków.*
- *Czy są lub zostaną wprowadzone „metryczki” na przywożone produkty, które pozwolą określić miejsce wytwarzania, stosowane środki ochrony roślin z określeniem ich ilości, docelowy kraj i zamawiający podmiot przewożonych produktów, tak, aby produkty te nie były dostarczane niezgodnie z danymi na specyfikacji zamówienia i realizowanego transportu?*

- właściwym resortem do skierowania pytań i udzielenia odpowiedzi jest Ministerstwo Zdrowia.

Z wyrazami szacunku

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Czesław Siekierski

/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

1. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. poz. 187, z późn. zm.).

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów – Departament Spraw Parlamentarnych